

[K. J. Mortensen.]

de blevet straffet, der har solgt jorden fra til dem, solgt væk, således at deres huse stod på tomter.

Jeg har vist ikke bestridt over for hr. Johan Philipsen, at hvad angår det, der skete før 1932, var det éns eget. Jeg har også sagt, at hvis det stod til mig, skulle det være samfundets, og jeg så gerne en sådan lovgivning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af postloven.

(Lovforslaget (nr. 118) findes i tillæg A. sp. 1991, fremsættelsen i tidenden sp. 2816).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Normann Andersen: For at undgå misforståelser vedrørende post- og telegrafvæsenet vil jeg indledningsvis anføre, at det drejer sig om to sektioner, ganske vist under den samme administration, men med hver sin konto.

Det er kontoen for postsektionen, der nu har et stigende underskud, et underskud, der hidtil delvis er blevet dækket ind af overskuddet fra telesektoren. Det foreliggende lovforslag skal søge at rette op på dette forhold, så televæsenet ikke fremover belastes med denne merudgift til dækning af underskuddet i postsektoren.

I øvrigt finder jeg anledning til at bemærke, at der bortset fra ganske enkelte stigninger ikke har fundet nogen generel stigning sted i den almindelige brevtakst siden 1967 og for pakkernes vedkommende ikke siden 1969. Når man tager i betragtning, at der i

den mellemliggende tid er sket løn- og pristigninger på omkring 40 pct., synes jeg, etaten har klaret det helt fint, og kan derigennem fastslå, at postvæsenet gennem forskellige former for rationalisering selv har forsøgt at holde udgifterne nede. Af disse kan nævnes tredje omdelings bortfald, motorisering af landpostbudene plus en effektivisering af de fleste øvrige arbejder.

Da man ofte taler om besparelser i de offentlige udgifter, synes jeg, det er værd at bemærke, at der fortsat arbejdes med disse problemer ikke alene i administrationen, men også af personalet.

Set ud fra en samfundsøkonomisk betragtning er det absolut positivt at kunne konstatere, at det er offentlige instanser, som af sig selv går ind for effektivisering af det daglige arbejde for derved at være med til at holde de eventuelle stigende udgifter i ave. Jeg tror, man netop i postvæsenet har for øje at komme regering og folketing i forkøbet på dette område.

Allerede i dag kan det konstateres, at der i et vist omfang i byerne finder en omlægning sted fra to til én omdeling daglig, og at der på nuværende tidspunkt er oprettet godt 400 en-omdelingsdistrikter. Der er vel ingen tvivl om, at denne linje vil blive fortsat, idet generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet over for Dansk Postforbund har givet udtryk for, at man er indstillet på at gå over til 1 omdeling daglig, idet man dog har i tankerne, at der i citykvartererne fortsat kan være tale om 2 ombæringer. For naturligvis ligger der heri både effektivisering og besparelser, og da man i forvejen udbringer godt 90 pct. af den almindelige post ved første omdeling, vil dette vel ikke afføde de store gener for publikum. Dog må man nok erindre sig, da det drejer sig om en væsentlig ændring i arbejdsformen, at der kan opstå visse arbejdsmæssige personale-spørgsmål, som såvel administrationen som personaleorganisationerne må have for øje.

For det første må personalet med i tilrettelægningsen af det eventuelle nye arbejds-system, og dernæst må man vel også se på en vis fordeling af en eventuel rationaliseringsgevinst, så personalet tilgodeses.

Jeg håber og tror, at de fremtidige forhandlinger på disse områder vil være af positiv karakter, og at der fortsat vil være forståelse for, at spørgsmål om de eventuelle

[Normann Andersen.]

fremtidige arbejdsformer bedst løses ved samarbejde mellem postvæsenets to personaleorganisationer og generaldirektoratet. Det vil give den største tilfredshed parterne imellem, den mest tilfredsstillende publikumsservice og samtidig bevirke besparelser, der kan medføre, at man i det mindste vil udsætte yderligere portoforhøjelser.

Endvidere er det i pressen netop offentliggjort, at gennemførelsen af postkasseloven så småt er på vej, idet man fra 1. januar 1974 ønsker etableret postkaseanlæg i alt nybyggeri med mere end 3 afleveringssteder, ligesom der i nye parcelhusområder skal opsættes postkasser ved den indre fortovs-kant.

Det er klart, at sådanne foranstaltninger vil være af meget besparende karakter. Dog håber jeg, at vi på dette område trods besparelser og effektivisering må have råd til at vise lidt medmenneskelig forståelse ved bl. a. i kollektive bygninger for handicappede, i de eksisterende pensionistbeboelser, eller hvor man i det enkelte tilfælde ved der sidder hjælpeløse mennesker, at sørge for, at disse fortsat kan få posten bragt ind til sig selv. Jeg mener, vi som samfund bør have råd til at lade postvæsenet yde denne ekstra service over for mennesker, der har ondt ved at klare sig selv, og jeg kan føje til, at som posttjenestemand ved jeg, at dette vil betyde umådelig meget for de pågældende. Det er ikke sagt som noget egentligt diktat, men kun som en påmindelse om, at jeg gerne så det medtaget i de kommende overvejelser.

Hvad jeg her har nævnt af problemer, skal der selvfølgelig ikke tages stilling til på nuværende tidspunkt; alt skal jo forhandles og behandles i de respektive organer, og der vil vel gå op mod 2-3 år, før de enkelte ting bliver virkelig aktuelle. Men jeg synes, jeg burde give disse kommentarer med på vejen, når man drøfter ændringer af postloven.

Hvad angår portoforhøjelsen, vil jeg henvisse til lovforslaget, hvor forhøjelsen af taksterne for de enkelte postforsendelser kan læses.

I øvrigt kan jeg som ministeren for offentlige arbejder bemærke, at der ikke i forslaget er tale om forhøjelse af taksterne for omdeling af dagblade, ugeblade og tidsskrifter.

Da forslaget til lov om ændring af postloven gerne skulle træde i kraft pr. 1. maj i år, kan jeg på min gruppes vegne tiltræde en hurtig udvalgsbehandling.

Burgdorf: Det forekommer mig, at det er ret jævnlige, postloven er til revision, og at det næsten med sikkerhed er stigende porto, det gælder. Sådan er det jo også nu. Det fortæller os, at vi stadig væk er inde i den onde cirkel med stigende priser og stigende lønninger og stigende lønninger og stigende priser.

Baggrunden for dette lovforslag synes at være vel funderet. Der er et dalende overskud på telesektoren og stigende underskud på postsektoren, og det er da klart, at det er ting, man ikke roligt kan se på fortsætter. Baggrunden for det hele, siger man så, er stigende lønninger og stigende omkostninger i det hele taget. For gennemsnitsfamilien betyder det vel ikke så forfærdelig meget med en tiøres forhøjelse for breve og postkort, men for erhvervslivet, som er de store kunder hos postvæsenet, kan det betyde store, øgede udgifter, og netop erhvervslivet er i forvejen hårdt trængt.

Nu siger ministeren i bemærkningerne til forslaget, at ud fra et forretningsmæssigt synspunkt er det rimeligt at åbne mulighed for mængderabat. Det lyder for mig lidt mærkeligt, for det kan da ikke være rigtigt, at postvæsenet nu vil til at handle forretningsmæssigt og give tilbud, således at det i den eller den uge skal være billigere at sende breve. Det står i bemærkningerne til nr. 2, 2. stk. Må jeg spørge: hvor stort et kvantum af breve og pakker skal der til, før man kan opnå rabat? Og bliver denne rabat ydet på posthuset for hver forsendelse, når man kommer med forsendelsen, eller gøres det hele op kvartalsvis måske og så med senere refundering? Endelig kan jeg ikke se, at det kan være rigtigt, at man kun vil yde en rabat på 2-6 øre pr. forsendelse af forretningsbreve eller mængdebrev. Hvorfor går man ikke op til hele stigningsbeløbet, nemlig de 10 øre?

Jeg er sikker på, at der er mange ting i dette lovforslag, som det vil være udmærket at drøfte i udvalget, og vi fra konservativ side vil gerne gå ind i en positiv drøftelse af alle disse ting. Vi vil også gerne være med til, om det er muligt, yderligere at finde

[Burgdorf.]

besparelser. Men jeg må også understrege, at det ikke er med nogen særlig begejstring, vi gør det netop på grund af de fordyrende virkninger, det vil få for erhvervslivet.

Lennart Larson: For mig har det været en tilbagevendende begivenhed at skulle være med til her i tinget at diskutere en forøgelse af postvæsenets indtægter; også sidste år havde vi et lovforslag, som gav yderligere indtægter. Når man skal begrunde en sådan stigning, skal man vel nok gøre det på baggrund af en analyse, og det er jo rigtigt, at der er et stigende underskud på postsektoren, og det er vi nødt til at analysere. For 1970-71 regner man med 50 mill. kr. og for 1971-72 med 100 mill. kr. Det overskud på 80 mill. kr., der er nævnt, fremkommer, når man fra televirksomhedens overskud på 180 mill. kr. trækker postvirksomhedens underskud på 100 mill. kr. Samtidig har man vel haft nogle forøgede indtægter på postgirovirksomheden, så egentlig har underskuddet vel nok været lidt større. Der gives som begrundelse de stærkt stigende lønudgifter.

Begrundelsen for ministerens lovforslag er nu, at man vil have de to forskellige sektorer til at hvile i sig selv; man vil have, at de der belaster, skal yde, og derfor siger man, at man må have øgede posttakster for at få ca. 100 mill. kr. ekstra hjem. Men senere i bemærkningerne gør ministeren opmærksom på, at underskuddet med hensyn til bladbesørgelsen er af ca. samme størrelsesorden.

Jeg er enig med ministeren i, at man skal se at få de forskellige sektorer til at hvile i sig selv, således at de, der belaster, skal betale, men jeg vil da gerne tage det spørgsmål op, om det er rimeligt, at postvæsenet skal bære underskuddet på de 91 mill. kr., der stammer fra bladudbringningen. Det er meget væsentligt, at man også her holder sig til den førnævnte begrundelse og ikke lader andre af postvæsenets kunder betale de 91 mill. kr., og jeg stiller mig meget tvivlende over for, om det så i virkeligheden er nødvendigt at forhøje taksterne. En forhøjelse af taksterne vil virke meget belastende på omkostningsniveauet for den del af brugere, der udgøres af erhvervslivet, og jeg kan huske, at der sidste år var mange erhvervsorganisationer herinde for at gøre opmærksom på, hvad forhøjede takster ville betyde

i omkostninger. Jeg er derfor meget betænkelig ved at gå ind for en forhøjelse som her foreslået af ministeren, som skulle give 100 mill. kr. Jeg vil da gerne give tilsagn om, at ville være med til at give et tilskud til dagspressen, men jeg mener ikke, det skal gøres over postvirksomheden, det må være folketinget, der giver en bevilling til postvæsenet, således at man kan få de takster igennem, der skal til. Det andet kan aldrig være rigtigt, og jeg synes, det virker lidt selvmodsigende, når man i øvrigt vil gå ind for, at de forskellige ting skal hvile i sig selv, og jeg er som sagt enig med ministeren om, at det skal de. Jeg mener derfor, at man i udvalget skal tage problemstillingen op og drøfte, om tilskuddet til bladbesørgelsen ikke skal ydes gennem en bevilling fra folketinget i stedet for, at det skal betales af de øvrige kunder, som postvæsenet har. Jeg er også meget betænkelig ved erhvervslivets omkostningsforøgelse. Jeg tror, det vil virke meget belastende, og vi har et meget højt omkostningsniveau her i landet i forvejen.

Den socialdemokratiske ordfører var inde på rationalisering og metodeforbedring, og det skal da kun glæde mig, såfremt man virkelig var kommet så langt inden for postvæsenet, at man havde fået virkelige besparelser i gang. Det skal da også blive interessant i udvalget at få lov at se, hvor langt man er kommet, efter hvilke principper man styrer sin store virksomhed, hvilke metoder man bruger, selvstyrende grupper, medarbejdergrupper osv.; og hvor store besparelser man har opnået. For jeg er sikker på, at det ikke er rigtigt, at man, hver gang man kommer i klemme, skal søge om forøget porto, forøgede indtægter, i stedet for at få nogle større besparelser igennem. Det øvrige erhvervsliv er pisket til af deres økonomiske rammer at sørge for at have en udvikling, der gør, at det kan hvile i sig selv, det må hele tiden være på vej med nye metoder, således at det får en produktivitetsforøgelse, der holder priserne nogenlunde i ave. Jeg mener, at de samme forpligtelser må gælde for en statsvirksomhed, specielt en monopolvirksomhed, som postvæsenet jo er.

Men det skal blive rart i udvalget at se på alle disse spørgsmål, og jeg vil da også håbe, at vi under udvalgsarbejdet kan få lov at tage en række af de ting op, som jeg her har nævnt med hensyn til udgiftsfordelingen og

[Lennart Larson.]

indtægterne, hvad der måtte være rimeligt, og hvad der ikke måtte være rimeligt, men jeg er meget betænkelig ved de store forhøjelser, der her er foreslået af ministeren, på grund af de omkostningsforøgelser, det vil give i vort samfund.

Gerda Tosti Nielsen: Den store takstforhøjelse, som er foreslået især af den almindelige brevporto, som alene udgør de 51 mill. kr., er begrundet med store lønstigninger siden april 1970. Postsektoren og telesektoren er i de seneste år gjort økonomisk uafhængige af hinanden, så de enkelte ekspeditioner og forretninger kan pålignes takster, der er i overensstemmelse med kostprisen inden for de to sektorer's respektive arbejdsområder.

Med den ønskede takstforhøjelse får man en merindtægt på 94 mill. kr. og et samlet nettooverskud på 174 mill. kr. Sammen med takstforhøjelsen i 1971 forventes derved samlede indtægter, der giver balance i postsektoren.

Vi kan anbefale, at der fortsat foregår denne økonomiske adskillelse af de to sektorer's budgetter, og vi kan medvirke til en positiv behandling af lovforslaget. Imidlertid vil vi da gerne i udvalget drøfte, om det er de rigtige områder, der får pålagt takstforhøjelserne, hvis vi skal følge konsekvensen af, at de enkelte postforretninger skal pålignes de respektive omkostninger, hvilket jeg er tilhænger af.

Mange mennesker, der stadig er glade for at skrive breve, og ikke mindst de ældre, der ikke er så vant til f. eks. at benytte telefonen, vil mærke forhøjelsen meget ubehageligt. Det kan heller ikke undgå at give større omkostninger for erhvervslivet, så der er både sociale og forretningsmæssige grunde til at se på fordelingen.

Som noget nyt falder søndagsbrevene bort. Det har været en hyggelig tradition, men den bruges efterhånden meget lidt, så det er rimeligt at gøre denne forandring, således at søndagsbreve ændres til ekspres-

udbringning. Jeg går ud fra, at udbringning af ekspresbreve så skal være generel og ikke belagt med de geografiske restriktioner, der har været knyttet til udbringningen af søndagsbreve.

På det radikale venstres vegne kan jeg tilsige lovforslaget velvillig behandling i udvalget.

Ruth Olsen: Principielt vil jeg mene, at et offentligt væsen, der i sin helhed giver overskud eller blot balancerer, ikke bør forhøje sine priser. Men efter hvad man erfarer i dagspressen, har ministeren åbenbart nu til hensigt at gøre alvor af tanken om at skille post- og telegrafvæsenet.

Ved forhandlingerne om en ændring af postloven i 1965 meddelte den daværende minister for offentlige arbejder, Kai Lindberg, at den kommission, der sad og arbejdede med disse problemer, var ved at være færdig og sandsynligvis ville anbefale en adskillelse af postvæsenet og telegrafvæsenet. Det er nu 7 år siden, men denne adskillelse skal åbenbart realiseres nu i den nærmeste fremtid ifølge disse forlydender i dagspressen. På den baggrund er det klart, at postvæsenet skal have sin økonomi rettet op, og de foreslåede takstforhøjelser synes stort set rimelige og ligger jo også på linje med taksterne i de øvrige nordiske lande. De skønnes at ville indbringe ca. 94 mill. kr., medens underskuddet skønnes at blive 100 mill. kr. i indeværende finansår. Ifølge disse tal kan jeg regne ud, at det ikke vil være længe, før loven skal ændres igen med nye takstforhøjelser som resultat, medmindre postvæsenet rationaliserer yderligere og forringer kundebetjeningen i samme grad, sådan som vi har set det med mange af de hidtidige rationaliseringer.

Derfor synes jeg, det nu er på tide, at vi får klaret problemerne omkring statens indirekte tilskud til uge- og dagspressen via postvæsenet. Det foreliggende lovforslag indeholder ikke forhøjelser af taksterne for bladbesørgelse, og det finder vi udmærket og rigtigt. Den billige udbringning af aviser

[Ruth Øissn.]

og tidsskrifter er et godt bidrag til den kostbare ytringsfrihed, men var det ikke rimeligt, at postvæsenet fik dette indirekte bladtillskud på 91 mill. kr., som underskuddet på bladbesørgelsen jo i realiteten må betegnes som, godskrevet på en eller anden måde. Det er bare et posteringsspørgsmål selvfølgelig, men jeg mener, det ville være mere reelt på den måde.

I samme forbindelse kunne jeg også godt lide at vide, hvor stort underskuddet er på de såkaldte adresseløse forsendelser. Det må kunne regnes ud nogenlunde på samme måde, som hvad bladbesørgelsen angår. Disse takster bliver dog ifølge bemærkningerne til lovforslaget forhøjet, har jeg konstateret med tilfredshed, men beløbet forekommer mig beskedent i betragtning af den mængde, der må bære det, at dømme efter den syndflod af reklamer og brochurer, der altid vælter ind ad døren hos folk.

Hvad angår de 91 mill. kr., som bladbesørgelsen giver i underskud, og som jeg mener postvæsenet burde have godskrevet, kunne disse penge selvfølgelig gøre denne taksforhøjelse overflødig, men den kunne jo også bruges til at rette balancen op i postvæsenets afregning over for DSB og dermed rette lidt op på DSBs regnskab. De tjenesteydelser, DSB yder postvæsenet, ikke bare jernbanebesørgelse af post, men alle de postekspeditioner, som findes på jernbanestationerne landet over, hvor DSB ofte har personale ansat udelukkende af hensyn til de postmæssige funktioner, mener jeg ikke DSB får tilstrækkelig dækning for. Men trafikministeren har måske planer om, nu da postvæsenet åbenbart skal lades alene tilbage, at slå disse to offentlige virksomheder sammen til gengæld, DSB og postvæsenet, så er det problem overstået.

Men nu vi alligevel beskæftiger os med postloven, og især nu da ministeren for disse anliggender netop hedder Kampmann, kan jeg ikke dy mig for at bringe en gammel kending på bane: postsparebanken. Jeg behøver ikke her at fremdrage alle disse udmærkede argumenter, der taler for, at vi også her i Danmark ligesom i de øvrige nordiske lande får en postsparebank; ministeren kender dem jo. Men skulle han have glemt dem i mellemtiden, så står de at læse

spalte 1859 i Folketingstidende, 2. samling 1966-67, da selvsamme person, som nu er minister for dette område, talte varmt for sagen. Man siger, at gammel kærlighed ikke ruster, så jeg går ud fra, at ministeren stadig brænder for denne sag. Nok er den ikke helt ung mere, det første lovforslag herom kom jo i 1926, men alderen er forhåbentlig underordnet, og nu da ministeren, der i 1967 forgæves måtte gå på frierfærd, i mellemtiden har fået konsolideret sin stilling, skulle der være gode chancer for at få en lykkelig ende på den historie. Kort sagt: hvornår har ministeren i sinde at komme med et lovforslag om en postsparebank? I øvrigt er vi fra SF's side velvilligt indstillet over for det foreliggende lovforslag.

Ministeren for offentlige arbejder (Kampmann): Må jeg takke ordførerne for de trods alt velvillige bemærkninger i relation til lovforslaget om ændring af postloven. Jeg vil godt kommentere en række af de mere gennemgående betragtninger, der blev gjort.

For det første relationen mellem forhøjelserne og postvæsenets rationalisering. Man fik nærmest det indtryk ved at lytte til hr. Burgdorf og hr. Lennart Larson, at det var overordentlig jævnlige, at vi fik disse forhøjelser, og hr. Lennart Larson lagde yderligere til, at i det private erhvervsliv må man i stort omfang rationalisere sig ud af disse omkostningsforhøjelser, mens det, når vi kommer over til staten, ikke synes at være den samme grundlov, der er gældende. Det er naturligvis helt forkert, og det ved hr. Lennart Larson også.

Lad os nu blot tage nogle tal for de mest almindeligt anvendte postforsendelser, brevene. Hvis de har en vægt på under 20 g, bliver de forhøjet fra 60 øre til 70 øre. Sidste gang de blev forhøjet til de 60 øre, var i 1967; der er altså forløbet ca. 5 år siden denne forhøjelse. Stigningen i lønomkostningerne fra 1967 til 1972 har været 40 pct. Det, vi foreslår som forhøjelse nu, er altså en tiere på 60 øre, det er 1/6. Vi foreslår altså en indtægtsforhøjelse på 1/6 sat over for en omkostningsforhøjelse på ca. 40 pct. Jeg er godt klar over, at regnestykket ikke er særlig detaljeret, men det viser dog, at man i stort omfang har bortrationaliseret en del af disse omkostningsstigninger, som hr. Lennart Larson nævner, så at henvende sig

[Ministeren for offentlige arbejder.]

til mig netop om postvæsenet og sige, at man forsøger ikke at bortrationalisere omkostningsstigningerne, for så vidt angår lønningerne og materialeudgifterne osv., forekommer ikke at være særlig rimeligt. Tværtimod synes jeg, der var grund til ved denne lejlighed, som hr. Normann Andersen gjorde det, at rose postvæsenet for de rationaliseringsforanstaltninger, som er blevet gennemført ikke alene i de sidste 5 år, men også på tidligere tidspunkter, og jeg synes også, der var større grund til, som hr. Normann Andersen gjorde det, at rejse det spørgsmål, om rationaliseringen måske ikke indimellem sætter de menneskelige faktorer på spil, altså at man måske ikke bør rationalisere så dybt, men indimellem ved lidt mindre dybtgående rationalisering og ved lidt større hensyntagen til de menneskelige faktorer kunne opnå en større trivsel. Det synes jeg havde været en rimelig diskussion at rejse på dette tidspunkt i stedet for at rejse diskussionen om, at taksterne alene stiger som følge af lønomkostningerne. Så skulle de formentlig have været steget langt mere, end tilfældet har været.

Det andet spørgsmål, som var tværgående og indledningsvis blev rejst af hr. Normann Andersen, fulgt op af hr. Lennart Larson og afsluttet af fru Ruth Olsen, var spørgsmålet om dagbladenes og ugebladenes fritagelse for afgiftsstigninger. Det er rigtigt, at netop den kategori af forsendelser er holdt uden for disse stigninger. Jeg skal ikke skjule, at de bemærkninger, der faldt, glædede mig og måtte glæde enhver trafikminister ud fra det synspunkt, som jeg har lagt til grund, at de enkelte sektorer i postvæsenet for mig at se bør være selvbærende. Telesiden er i høj grad selvbærende, det er postsiden ikke i dag, og derfor har det været nødvendigt at foreslå disse forhøjelser. Men vi kan gå endnu dybere med det synspunkt, vi kan gå ned til de enkelte forsendelsesarter og kræve, at disse bør være selvbærende, og dér når vi frem til det synspunkt, hr. Lennart Larson også var inde på, og som jeg har gjort meget ud af både i bemærkningerne og i min fremsættelsestale og dokumenteret ikke mindst af pædagogiske grunde, at her har vi en forsendelsesart, som er meget lidt selvbærende, men som slæber et underskud på nogle og 90 mill. kr. efter sig. Det synes

jeg skal nævnes, og det skal også nævnes i relation til de dagblade, som netop nu kører med overskrifter, såsom at vi ser de stadige forhøjelser og samtidig en ringere service. Det bør også fremgå i dagbladene, at der altså er denne ganske betydelige subsidiering fra postvæsenet af den danske dagspresse, ugepresse m. v. på over 90 mill. kr. Det synes jeg burde væsentligt tydeligere frem. Men så er jeg også enig med hr. Lennart Larson i, at så kan man med fuld ret rejse spørgsmålet; ja men er det rigtigt, at det er postvæsenet, der skal yde denne form for subsidiering? Og jeg er overordentlig enig i, at den problemstilling bør rejses, og jeg vil da med glæde se på, at man i udvalget, således som hr. Lennart Larson også nævnte det, drøfter denne problemstilling videre, for herved når man frem til et sandere billede af postvæsenets evne til at bære sig selv. I og for sig kan man fortsætte og gøre disse tanker gældende, også for så vidt angår DSB, som løser en lang række sociale opgaver, som de ikke bliver betalt for, f. eks. for militæret, for undervisningen osv. Man får i virkeligheden et lidt falsk regnskab både for DSB og for post- og telegrafvæsenet, fordi de ikke får lov til alene at få takster ind, der bærer det, der er det primære formål for de to væsener. Så det var i og for sig en debat i udvalget, som jeg meget gerne så.

Hr. Burgdorf rejste spørgsmålet — og dermed er jeg ovre i de vel trods alt lidt mindre spørgsmål, som blev rejst her; jeg synes, de to andre var meget væsentlige — omkring fastsættelsen af disse kvantumsrabatter, og så nævnte hr. Burgdorf, så vidt jeg fik skrevet det ned, at han ligefrem var bekymret ved, at post- og telegrafvæsenet nu skulle ud og handle forretningsmæssigt. Må jeg sige, at post- og telegrafvæsenet har altid handlet forretningsmæssigt og er altid blevet drevet forretningsmæssigt, så det er i og for sig ikke noget nyt for post- og telegrafvæsenet.

Derefter efterlystes taksterne. De vil være tilgængelige på hvert eneste postkontor, så man kan decentralisere denne beslutning om, hvorvidt der skal meddeles de pågældende kvantumsrabatter eller ikke. Jeg kan sige, at man starter med 2 øre for forsendelser på 5.000 kr. ad gangen, og derefter stiger det op til 6 øre, men alle disse detaljer kan

[Ministeren for offentlige arbejder.]
 naturligvis oplyses i udvalget, såfremt det ønskes.

Fru Ruth Olsen tog sit udgangspunkt i de tanker, som jeg har luftet om en adskillelse af P'et og T'et, altså af postsektoren på den ene side og telesektoren på den anden side. Lad mig sige, at det hænger således sammen, at udvalgsarbejdet oprindeligt i denne relation beskæftigede sig med spørgsmålet om enhedstelefonen, altså i stedet for de mange bestående telefonselskaber et enheds-telefonselskab. Så synes jeg, det er rimeligt i denne forbindelse at inddrage telesiden i post- og telegrafvæsenet, fordi den udfører en række opgaver, som i og for sig har relation til telefonselskaberne, og i og for sig arbejde med det, man har i Sverige, som model, det, der hedder televerket i Sverige, og hvor man groft sagt har slået telesiden i post- og telegrafvæsenet sammen med en enhedstelefonlignende organisation. Det er de tanker, der ligger bag.

Det er naturligvis rigtigt, at så kan man bruge disse tanker som udgangspunkt for at sige, at så skal postsektoren i højere grad være selv bærende. Det er også rigtigt. Imidlertid behøver en adskillelse ikke at finde sted, for at tankerne om det selv bærende stadig væk har deres rigtighed, og derfor har vi altså anlagt den selv bærende ideologi allerede på indværende tidspunkt, selv om en adskillelse ikke i dag har været aktuel.

Det er ligeledes rigtigt af fru Ruth Olsen at trække frem, at vi med disse takstforhøjelser bestemt ikke ligger i spidsen blandt de nordiske lande. Der forestår, så vidt jeg erindrer, takstforhøjelser i Norge, som går ud over det niveau, vi diskuterer, og det svenske niveau er ligeledes i dag, hvis vi omregner efter de til enhver tid gældende valutakurser, over det niveau, som vi nu når op på, hvis dette lovforslag bliver gennemført.

Til sidst blev jeg gjort opmærksom på mine gode tanker i 1967 omkring en postsparebank, og det er altid rart at se, at det, man har udtrykt også i 1967, ikke så hastigt går i glemmebogen.

Lennart Larson: Jeg vil først sige tak til ministeren for den måde, hvorpå ministeren behandlede problemstillingen vedrørende budgetansvaret for postvæsenet og folke-

tingets ansvar med hensyn til bevilling af de tilskud, der skal til. Jeg er helt overbevist om, at det er den rigtige vej, og jeg er overbevist om, at det med hensyn til de metoder og de ledelsesformer, man skal ind på, er væsentligt, at man får skilt det ad, således at det, medarbejderne skal sørge for i deres virksomhed, hører deres virksomhed til, og at ikke en række andre ting også går ind i billedet.

Med hensyn til rationaliseringen har jeg ikke sagt, at der ikke var blevet rationaliseret. Jeg har sagt, at jeg glædede mig til under udvalgsarbejdet at få lov til at se, hvor langt man var kommet. Jeg synes ikke, ministeren kan sige, at nu har man ikke forhøjet disse takster i 5 år, for når man vurderer et regnskab inden for samme ansvarsområde, her postsektoren, i sin helhed, må det være de samlede forhøjelser set i relation til de underskud, der har været i de år, sammen med den postgirovirksomhed, som, så vidt jeg husker fra statsrevisorernes udvalg, er noget med 50 mill. kr. De er også steget med disse indtægter, som er renteindtægter. Det er altså et helt andet billede, vi skal have frem. Men jeg vil da meget gerne være med til at se på hele denne problematik og vil glæde mig til en dybtgående udvalgsbehandling, hvis resultat måske kunne være præcedensskabende for en lang række af de andre offentlige virksomheder.

Ruth Olsen: Det var rart at høre, at ministeren ikke havde svigtet sin tidligere kongstanke, men jeg vil gerne have lidt nærmere at vide om, hvornår vi kan forvente et sådant lovforslag om en postsparebank.

Ministeren for offentlige arbejder (Kampmann): Må jeg først sige til hr. Lennart Larson, at jeg er ganske enig i de sidst fremførte betragtninger. Når jeg trak en enkelt del af regnskabet frem, altså forhøjelsen af de almindelige breve med 1/6 og lønforhøjelsen, så er jeg naturligvis klar over, som jeg også sagde, at det er en mindre del af den samlede problemstilling, og at man ikke i så stor en hast som ved en førstebehandling kan komme i dybden med en diskussion af den samlede problemstilling, det er jeg ganske enig i. Jeg vil meget gerne bidrage med alle de oplysninger, vi har fået frem, til den debat, som hr. Lennart Larson efterlyser i

[Ministeren for offentlige arbejder.]

folketingsudvalget, fordi vi efter mit skøn har med et generaldirektorat at gøre, som er særdeles veldrevet, som har overordentlig mange data, vi kan bruge i en diskussion og til de styringer, som vi gerne ønsker. Så det er i og for sig en ganske udmærket model at tage som udgangspunkt for mange af de tanker, som jeg egentlig tror vi har fælles.

Må jeg sige til fru Ruth Olsen, at spørgsmålet om en postsparebank i hvert fald ikke er aktuelt i indeværende samling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør insigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om salg af frugt og gartneri-produkter ved frivillig offentlig auktion

og

forslag til lov om handel med frø, såsæd, læggekartofler og planter.

Valgt blev: *Falk Hansen, Erik Andersen (Sdrj. amt), Poul Dalsager, Risgaard Knudsen, Evald Kristensen, Buchart Petersen, Erik Worm, Morten Lange, Frandsen, H. C. Toft, Ulla Worm, Knud Østergaard, Nyboe Andersen, Karlskov Jensen, Søren Jensen (Hasseris), Erik Hansen og Gunnar Jensen.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om sortering af råtræ, der forhandles under visse betegnelser.

Valgt blev: *Evald Kristensen, Erik Andersen (Sdrj. amt), Poul Dalsager, Falk Hansen, Risgaard Knudsen, Buchart Petersen, Erik Worm, Morten Lange, Frandsen, Lowzow, Juul-Madsen, H. C. Toft, A. Chr. Andersen, Nyboe Andersen, Johan Philipsen, Erik Hansen og Gunnar Jensen.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ændring af lov om handel med foderstoffer. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber).

Valgt blev: *Buchart Petersen, Erik Andersen (Sdrj. amt), Poul Dalsager, Falk Hansen, Risgaard Knudsen, Evald Kristensen, Erik Worm, Morten Lange, Frandsen, Juul-Madsen, H. C. Toft, Knud Østergaard, Karlskov Jensen, Nyboe Andersen, Søren Jensen (Hasseris), Erik Hansen og Gunnar Jensen.*

Den sidste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om ændring af lov om slagting, forhandling, udførsel og indførsel af fjerkræ m. v. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber),

forslag til lov om ændring af lov om slagting, forhandling, udførsel og indførsel af kaniner. (Ændringer med hensyn på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber),

forslag til lov om ændring af lov om handel med smør og fremmede landbrugsprodukter. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber)

forslag til lov om ændring af lov om tilvirkning og forhandling m. m. af ost. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber)

og

forslag til lov om ændring af lov om forhandling, udførsel og indførsel af æg og ægprodukter m. m. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber).

Valgt blev: *Erik Worm, Poul Dalsager, Falk Hansen, Risgaard Knudsen, Knud Nielsen, Lone Nielsen, Buchart Petersen, Morten Lange, Frandsen, H. C. Toft, Lowzow, Niels Ravn, Karlskov Jensen, Nyboe Andersen, Søren Jensen (Hasseris), Erik Hansen og Gunnar Jensen.*

Første næstformand (Grete Hækkerup):
Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 1. marts, kl. 13 med følgende dagsorden:

- 1) *Spørgsmål om fremme af forespørgsel til boligministeren af Svend Havggaard m. fl.*
- 2) *Spørgsmål til ministrene.*
- 3) *Anden behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om ejerlejligheder.
- 4) *Anden behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om midlertidig regulering af boligforholdene.
- 5) *Første behandling af:*
Forslag til folketingsbeslutning om udflytning af statsinstitutioner m. v. [af H. C. Toft m. fl.].
- 6) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*
Forslag til lov om udnyttelse af sten, grus og andre naturforekomster i jorden og på søterritoriet
og
forslag til lov om ændring af lov om kontinentalsoklen.
- 7) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*
Forslag til lov om ændring af postloven.
- 8) *Valg af 2 medlemmer til repræsentantskabet for Færøernes Realkreditinstitut.*

Mødet hævet kl. 15.03.

60. møde.

Onsdag den 1. marts kl. 13.

Første næstformand (Grete Hækkerup): I skrivelse af gårs dato meddeler kirkeministeren, at hun ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om valgmenigheder.

Medlemmer af folketinget Skytte, Grete Hækkerup, Hanne Budtz, From og Morten Lange har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om valg til folketinget. (Om folketingsmedlemmers orlov med vederlag)

og
forslag til folketingsbeslutning om ændring af forretningsorden for folketinget.

Udvalget angående forslag til lov om ændring af lov om lån til betaling af ejendomsskatter for visse parcel- og rækkehuse har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

I skrivelse af 24. f. m. anmoder økonomi- og budgetministeren om, at der af folketinget foretages valg blandt dets medlemmer af 4 medlemmer til *Kongeriget Danmarks Hypotekbankes bestyrelse* for tiden fra 1. april 1972 til 31. marts 1978.

Medlem af folketinget Gunner Baunsgaard har meddelt mig, at han ønsker til socialministeren at stille følgende spørgsmål:

„Agter ministeren ud fra den helt aktuelle situation omkring uddannelsen af omsorgsassistenten i Odense på ny at drøfte med indenrigsministeren, om der kan ske en koordinering af uddannelsen af omsorgsassistenten og plejehjemsassistenter?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Skriftlig fremsættelse af forslag.

Kirkeministeren (Dorte Bennedsen): Her ved skal jeg tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om valgmenigheder.*